

HADIA CSE Khutba Notes (30.09.2016) മുഹർറം വിശിഷ്ട മാസം

പുതിയ ഒരു വർഷത്തിലേക്കും അതോടൊപ്പം മുഹർറം എന്ന വിശുദ്ധമായ മാസത്തിലേക്കുമാണല്ലോ നാം കടക്കാനിരിക്കുന്നത്. അല്ലാഹു ഖുർആനിൽ പറയുന്നു:

إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ فَلَا تَظْلِمُوا فِيهِنَّ أَنْفُسَكُمْ (توبة)

ഏതൊക്കെയാണ് ഈ നാലുമാസങ്ങൾ?

ثلاثة سرد : ذو القعدة للعودة عن القتال ، وذو الحجة للحج ، والمحرم لتحريم القتال فيه ، وواحد فرد وهو رجب لترجيح العرب إياه أي لتعظيمه (تفسير النسفي)

ഇവയെ ഹുറൂം (വിശുദ്ധം) എന്നു വിളിക്കാനുള്ള കാരണം പണ്ഡിതന്മാർ വിവരിക്കുന്നു

وإنما سميت حرما لأن العرب كانت تحرمها وتعظمها وتحرم فيها القتال حتى أن أحدهم لو لقي قاتل أبيه أو ابنه أو أخيه في هذه الأشهر لم يزعهجه وكان القتال فيها محرما في صدر الإسلام ثم نسخ بقوله تعالى { واقتلوهم حيث وجدتموهم }

(പ്രധാനപ്പെട്ട മറ്റൊരു കാരണം കൂടി)

ومعنى الحرم : أن المعصية فيها أشد عقاباً ، والطاعة فيها أكثر ثواباً (تفسير الرازي)

ഇനി ഇവയുടെ കൂട്ടത്തിലെ ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠമായ മാസമേതാണ്? പ്രത്യേകിച്ച് (റമദാൻ കഴിഞ്ഞാൽ) നോമ്പ് വർധിപ്പിക്കാൻ; അത് മുഹർറമല്ലാതെ വേറെയൊന്നുമല്ല. അവിടന്ന് പഠിപ്പിക്കുന്നു

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : سَأَلَ رَجُلٌ رَسُولَ اللَّهِ -صلى الله عليه وسلم- أَيُّ الصَّلَاةِ أَفْضَلُ بَعْدَ صَلَاةِ الْمَكْتُوبَةِ؟ قَالَ : « الصَّلَاةُ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ ». قَالَ : فَأَيُّ الصَّوْمِ أَفْضَلُ بَعْدَ رَمَضَانَ؟ قَالَ : « شَهْرُ اللَّهِ الَّذِي تَدْعُونَهُ الْمُحَرَّمَ ». رَوَاهُ مُسْلِمٌ

قال إن كنت صائما بعد شهر رمضان فصم المحرم فإنه شهر الله فيه يوم تاب فيه على قوم ويتوب فيه على قوم آخرين (ترمذي)

HADIA CSE Khutba Notes (30.09.2016) മുഹററം വിശിഷ്ട മാസം

ഇക്കാര്യം ഒരു പണ്ഡിത കവി വിശദീകരിക്കുകയാണ്:

وأفضل الشهور بالإطلاق شهر الصيام فهو ذو السباق
فشهر ربنا هو المحرم فرجب فالحجة المعظم
فعدة فبعده شعبان وكل ذا جاء به البيان

റമദാൻ കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ ഏറ്റവും നല്ല മാസം മുഹററമാണെന്ന് ഇതിൽ നിന്ന് മനസ്സിലാക്കാം.

സാമ്പ്രദായികമായി സൂചിപ്പിക്കട്ടെ, ഓരോ മാസത്തിന്റെയും പേരുകൾ പറയുമ്പോൾ ശഹർ എന്ന് പറയണമോ, പറയാമോ എന്ന് ചിലർ ചോദിക്കാറുണ്ട്.

(واعلم) أن الأصح ترك إضافة لفظ شهر إلى شعبان وكذا بقية الأشهر ما عدا ثلاثة رمضان وربيع
ثان

وقد أشار إلى ذلك بعضهم في قوله

ولا تضاف شهرا إلى اسم شهر إلا لما أوله الراء فادر
واستثن من ذا راجبا فيمتنع لأنه فيما رووه ما سمع

നേരത്തെ പറഞ്ഞ ഹദീസിൽ പരാമർശിക്കപ്പെട്ട ശഹറുല്ലാഹ് എന്ന പ്രയോഗത്തിൽ നിന്നു തന്നെ ഈ മാസത്തിന്റെ മഹത്വം മനസ്സിലാക്കാം.

ഖുർആനിലെ ഫജർ സൂറത്തിന്റെ ഒന്ന്, രണ്ട് ആയത്തുകൾ മുഹററം ആണ് എന്ന് ചിലർ വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടുണ്ട്.

....الثالث : المراد فجر المحرم ، أقسم به لأنه أول يوم من كل سنة وعند ذلك يحدث أمورا كثيرة مما يتكرر بالسنين كالحج والصوم والزكاة واستئناف الحساب بشهور الأهلة ، وفي الخبر « إن أعظم الشهور عند الله المحرم » وعن ابن عباس أنه قال : فجر السنة هو المحرم فجعل جملة المحرم فجرا.... وثانيها : أنها عشر المحرم من أوله إلى آخره ، وهو تنبيه على شرف تلك الأيام ، وفيها يوم عاشوراء ولصومه من الفضل ما ورد به الأخبار (تفسير رازي)

ചരിത്രത്തിലെ പ്രധാനപ്പെട്ട പല സംഭവങ്ങളും നടന്നത് ഈ മാസത്തിലായിരുന്നു.

HADIA CSE Khutba Notes (30.09.2016) മുഹററം വിശിഷ്ട മാസം

فإنه اليوم الذي تاب الله فيه على آدم فأصبح صفياً، ورفع فيه إدريس مكاناً علياً، وأخرج نوحاً من السفينة ونجى إبراهيم من النار، وأنزل الله فيه التوراة على موسى، وأخرج فيه يوسف من السجن، ورد فيه على يعقوب بصره، وفيه كشف الضر عن أيوب، وفيه أخرج يونس من بطن الحوت، وفيه فلق البحر لنبى إسرائيل، وفيه غفر لداود ذنبه، وفيه أعطى الله الملك لسليمان، وفي هذا اليوم غفر لمحمد (ص) ما تقدم من ذنبه وما تأخر، وهو أول يوم خلق الله فيه الدنيا... (اعانة)
وإنما سمي محرماً لتحريم الجنة فيه على إبليس (اعانة)

രണ്ടു കാര്യമാണ് മുഹററമിൽ പ്രത്യേകം അനുഷ്ഠിക്കാനുള്ളത്. ഒന്ന്, സുന്നത്ത് നോമ്പ്. എന്നാണ് നോമ്പു നോൽക്കേണ്ടത്? ഇതിന് വിവിധ രൂപങ്ങളുണ്ട്.

1) മാസം മുഴുവനും നോൽക്കുക. ഇത് സുന്നത്താണെന്ന് ഇബ്നു ഹജർ (റ) പറയുന്നു (ഫതാവൽകുബ്). ഒരു ഹദീസിനെ വ്യാഖ്യാനിച്ച് പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നത് നോക്കുക.

قال الطيبي أراد بصيام شهر الله صيام يوم عاشوراء اه فيكون من باب ذكر الكل وإرادة البعض ويمكن أن يقال أفضليته لما فيه من يوم عاشوراء لكن الظاهر أن المراد جميع شهر المحرم وفي خبر أبي داود وغيره صم من المحرم واترك صم من المحرم واترك (مرقاة المفاتيح)

മുബാറക്പുരി പറയുന്നു:

ويؤيده ما رواه الترمذي والدارمي عن النعمان بن سعد عن علي قال سأله رجل، فقال أي شهر تأمرني أن أصوم بعد شهر رمضان فقال له، ما سمعت أحداً يسأل عن هذا إلا رجلاً سمعته يسأل رسول الله - صلى الله عليه وسلم - ، وأنا قاعد عنده فقال يا رسول الله ! أي شهر تأمرني أن أصوم بعد شهر رمضان قال إن كنت صائماً بعد شهر رمضان فصم المحرم فإنه شهر الله-الحديث.

2) ആശുറാത്ത് എന്ന് വിളിക്കപ്പെടുന്ന മുഹററം പത്തിന് മാത്രം നോമ്പെടുക്കുക.

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ
قَدِمَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمَدِينَةَ فَرَأَى الْيَهُودَ تَصُومُ يَوْمَ عَاشُورَاءَ فَقَالَ مَا هَذَا قَالُوا هَذَا يَوْمٌ صَالِحٌ هَذَا يَوْمٌ نَجَّى اللَّهُ بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنْ عَدُوِّهِمْ فَصَامَهُ مُوسَى قَالَ فَأَنَا أَحَقُّ بِمُوسَى مِنْكُمْ فَصَامَهُ وَأَمَرَ بِصِيَامِهِ (بخاري)
عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا

HADIA CSE Khutba Notes (30.09.2016)

മുഹററം വിശിഷ്ട മാസം

أَنَّ أَهْلَ الْجَاهِلِيَّةِ كَانُوا يَصُومُونَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ وَأَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَامَهُ وَالْمُسْلِمُونَ قَبْلَ أَنْ يُفْتَرَضَ رَمَضَانُ فَلَمَّا افْتَرَضَ رَمَضَانُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ عَاشُورَاءَ يَوْمٌ مِنْ أَيَّامِ اللَّهِ فَمَنْ شَاءَ صَامَهُ وَمَنْ شَاءَ تَرَكَهُ (مسلم)

عَنْ حَفْصَةَ قَالَتْ

أَرْبَعٌ لَمْ يَكُنْ يَدْعُهُنَّ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صِيَامَ عَاشُورَاءَ وَالْعَشْرَ وَثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ وَرَكَعَتَيْنِ قَبْلَ الْغَدَاةِ (نسائي)

ഇതിന് വലിയ പ്രതിഫലമുണ്ട്

وَصِيَامُ يَوْمِ عَاشُورَاءَ أَحْتَسِبُ عَلَى اللَّهِ أَنْ يُكَفِّرَ السَّنَةَ الَّتِي قَبْلَهُ (مسلم)

സ്വഹാബത്ത് സ്വയം നോമ്പെടുക്കുക മാത്രമല്ല കുട്ടികളെക്കൊണ്ട് പിടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു.

عَنْ الرَّبِيعِ بْنِ مُعَوَّذٍ بْنِ عَفْرَاءَ قَالَتْ

أَرْسَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ غَدَاةَ عَاشُورَاءَ إِلَى قُرَى الْأَنْصَارِ الَّتِي حَوْلَ الْمَدِينَةِ مَنْ كَانَ أَصْبَحَ صَائِمًا فَلَيْتَمَ صَوْمُهُ وَمَنْ كَانَ أَصْبَحَ مُفْطِرًا فَلَيْتَمَ بَقِيَّةَ يَوْمِهِ فَكُنَّا بَعْدَ ذَلِكَ نَصُومُهُ وَنُصَوِّمُ صِبْيَانَنَا الصَّغَارَ مِنْهُمْ إِنْ شَاءَ اللَّهُ وَنَذْهَبُ إِلَى الْمَسْجِدِ فَتَجْعَلُ لَهُمُ اللَّعْبَةَ مِنَ الْعِهْنِ فَإِذَا بَكَى أَحَدُهُمْ عَلَى الطَّعَامِ أَعْطَيْنَاهَا إِيَّاهُ عِنْدَ الْإِفْطَارِ وَ حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ يَحْيَى حَدَّثَنَا أَبُو مَعْشَرٍ الْعَطَّارُ عَنْ خَالِدِ بْنِ ذَكْوَانَ قَالَ سَأَلْتُ الرَّبِيعَ بْنَ مُعَوَّذٍ عَنْ صَوْمِ عَاشُورَاءَ قَالَتْ بَعَثَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَسُولَهُ فِي قُرَى الْأَنْصَارِ فَذَكَرَ بِمِثْلِ حَدِيثِ بَشْرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ وَنَصْنَعُ لَهُمُ اللَّعْبَةَ مِنَ الْعِهْنِ فَنَذْهَبُ بِهِ مَعَنَا فَإِذَا سَأَلُونَا الطَّعَامَ أَعْطَيْنَاهُمْ اللَّعْبَةَ تُلْهِيَهُمْ حَتَّى يُتِمُّوا صَوْمَهُمْ (مسلم)

ഒരാൾ പത്തിനു മാത്രം നോമ്പെടുത്താൽ അത് കറാഹത്തോന്നുമല്ല (ഫത്ഹുൽമുഇനുൻ)

3) 9 നും 10 നും (താസൂആഅ്, ആശൂറാഅ്) നോമ്പ് നോൽക്കുക. നബി തങ്ങൾ (സ്വ) പറഞ്ഞു:

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَنْ يَقِيتُ إِلَى قَابِلٍ لِأَصُومَنَّ التَّاسِعَ وَفِي رِوَايَةِ أَبِي بَكْرٍ قَالَ يَعْنِي يَوْمَ عَاشُورَاءَ (مسلم)

പ്രവാചകരുടെ പ്രസ്തുത പ്രയോഗത്തെ വ്യാഖ്യാനിച്ച പണ്ഡിതർ പറയുന്നത് ഒമ്പതിനും നോമ്പ് നോൽക്കണമെന്നാണ്.

HADIA CSE Khutba Notes (30.09.2016) മുഹററം വിശിഷ്ട മാസം

4) 9 നും 10 നുമൊപ്പം മുഹററം പതിനൊന്നിനും നോമ്പെടുക്കുക. പ്രവാചകരുടെ ഒരു ഹദീസാണ് ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനം.

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ ، رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا ، قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : صُومُوا عَاشُورَاءَ ، وَخَالِفُوا فِيهِ الْيَهُودَ ، صُومُوا قَبْلَهُ يَوْمًا وَيَعْدَهُ يَوْمًا (احمد)

5) മുഹററം 9നു മുമ്പുള്ള എട്ടു ദിവസങ്ങളിൽ നോമ്പെടുക്കുക. ഇതും സുന്നതു തന്നെ. ഇബ്നു ഹജർ (റ) പറയുന്നത് ശക്തമായ സുന്നത്താണെന്നാണ് (ഫതാവ്)

نَعَمْ يُسَنُّ صَوْمُ الثَّمَانِيَةِ قَبْلَهُ نَظِيرُ مَا مَرَّ فِي الْحِجَّةِ ذَكَرَهُ الْغَزَالِيُّ (نهاية)

മുഹററത്തിൽ ചെയ്യേണ്ട രണ്ടാമത്തെ കാര്യമാണ് 10നു കുടുംബത്തിന് ഭക്ഷണത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ വിശാലത ചെയ്തു കൊടുക്കൽ. ഇബ്നു ഹജർ (റ) പറയുന്നു:

وَيُسَنُّ التَّوَسُّعُ عَلَى الْعِيَالِ فِي يَوْمِ عَاشُورَاءَ لِيُوسَّعَ اللَّهُ عَلَيْهِ السَّنَةَ كُلَّهَا كَمَا فِي الْحَدِيثِ الْحَسَنِ وَقَدْ ذَكَرَ غَيْرُ وَاحِدٍ مِنْ رُؤَاةِ الْحَدِيثِ أَنَّهُ جَرَّبَهُ فَوَجَدَهُ كَذَلِكَ كُرْدِيٍّ عَلَى بِأَفْضَلِ عِبَارَةِ الْمَنَاقِبِ فِي شَرْحِ الشَّمَائِلِ وَوَرَدَ مَنْ وَسَّعَ عَلَى عِيَالِهِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ وَسَّعَ اللَّهُ عَلَيْهِ السَّنَةَ كُلَّهَا وَطَرَفُهُ وَإِنْ كَانَتْ كُلُّهَا ضَعِيفَةً لَكِنْ أَكْتَسَبَتْ قُوَّةً بِضَمِّ بَعْضِهَا لِبَعْضٍ بَلْ صَحَّحَ بَعْضُهَا الزُّيْنُ الْعِرَاقِيُّ كَابْنَ نَاصِرِ الدِّينِ وَخَطَّيْ ابْنَ الْجَوَازِيِّ فِي جَزْمِهِ بِوَضْعِهِ (تحفة المحتاج)

അന്ന് ഭക്ഷണം കുടുംബക്കാരുടെയ്ക്ക് കുഴപ്പമില്ല.

ഇമാം ശർബീനി (റ):

ويسن ترك التبسط في الطعام فإنه ليس من أخلاق السلف هذا إذا لم تدع إليه حاجة كقرى الضعيف وأوقات التوسعة على العيال كيوم عاشوراء.

ഈ രണ്ടു കാര്യങ്ങളല്ലാതെ മുഹററത്തിൽ, അതിന്റെ ആദ്യ നാളുകളിൽ ആചരിക്കണമെന്ന് പറയപ്പെടുന്ന കാര്യങ്ങൾക്കൊന്നും അടിസ്ഥാനമില്ല.

وحاصله أن ما ورد من فعل عشر خصال يوم عاشوراء لم يصح فيها إلا حديث الصيام والتوسعة على العيال، وأما باقي الخصال الثمانية: فمنها ما هو ضعيف، ومنها ما هو منكر موضوع.

وقد عدها بعضهم اثنتي عشرة خصلة، وهي: الصلاة، والصوم، وصلة الرحم، والصدقة والغتسال، والاكتمال، وزيارة عالم، وعيادة مريض، ومسح رأس اليتيم، والتوسعة على العيال، وتقليم الأظفار، وقراءة سورة الاخلاص - ألف مرة -.

HADIA CSE Khutba Notes (30.09.2016)

മുഹററം വിശിഷ്ട മാസം

ونظمها بعضهم فقال:

في يوم عاشوراء عشر تتصل

بها اثنتان ولها فضل نقل

صم، صل، صل زر عالما، عد، واكتحل

رأس اليتيم امسح، تصدق واغتسل

وسع على العيال، قلم ظفرا

وسورة الاخلاص قل ألفا تصل

മുഹററം 10 നു മുസ്ലിം വിവാഹം പോലുള്ള ചടങ്ങുകൾ നടത്തരുതെന്നും ചിലർ പറയുന്നു. ഇതും ശരിയല്ല.

10നു ശിയാക്കൾ നടത്താനുള്ള ഹുസൈൻ (റ)ന്റെ പേരിലുള്ള ദുഃഖാചരണത്തിനും അടിസ്ഥാനമില്ല. ഇബ്നു കസീർ (റ) പറയുന്നു:

ولقد بالغ الشيعة في يوم عاشوراء، فوضعوا أحاديث كثيرة كذبا فاحشا، من كون الشمس كسفت يومئذ حتى بدت النجوم وما رفع يومئذ حجر إلا وجد تحته دم، وأن أرجاء السماء احمرت، وأن الشمس كانت تطلع وشعاعها كأنه الدم، وصارت السماء كأنها علقمة، وأن الكواكب ضرب بعضها بعضا، وأمطرت السماء دما أحمر، وأن الحمرة لم تكن في السماء قبل يومئذ، ونحو ذلك.

وروى ابن لهيعة: عن أبي قبيل المعافري: أن الشمس كسفت يومئذ حتى بدت النجوم وقت الظهر، وأن رأس الحسين لما دخلوا به قصر الامارة جعلت الحيطان تسيل دما، وأن الارض أظلمت ثلاثة أيام، ولم يمسه زعفران ولا ورس بما (2) كان معه يومئذ إلا احترق من مسه، ولم يرفع حجر من حجارة بيت المقدس إلا ظهر تحته دم عبيط، وأن الابل التي غنموها من إبل الحسين حين طبخوها صار لحمها مثل العلقم. إلى غير ذلك من الاكاذيب والاحاديث الموضوعة التي لا يصح منها شيء (البداية و النهاية)

ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനം അദ്ദേഹം വിശദീകരിക്കുന്നു.

وقد أسرف الرافضة في دولة بني بويه في حدود الاربعمائة وما حولها فكانت الدبادب تضرب ببغداد ونحوها من البلاد في يوم عاشوراء، ويذر الرماد والتبن في الطرقات والاسواق، وتعلق المسوح على الدكاكين، ويظهر الناس الحزن والبكاء، وكثير منهم لا يشرب الماء ليلتذ موافقة للحسين لانه قتل عطشانا.

ثم تخرج النساء حاسرات عن وجههن ينحن ويلطمن وجوههن وصدورهن، حافيات في الاسواق إلى غير ذلك من البدع الشنيعة، والاهواء الفظيعة، والهتائنك

HADIA CSE Khutba Notes (30.09.2016)

മുഹററം വിശിഷ്ട മാസം

المخترة وإنما يريدون بهذا وأشباهه أن يشنعوا على دولة بني أمية، لأنه قتل في دولتهم. وقد عاكس الرافضة والشيعة يوم عاشوراء النواصب من أهل الشام، فكانوا إلى يوم عاشوراء يطبخون الحبوب ويغتسلون ويتطيّبون ويلبسون أفخر ثيابهم ويتخذون ذلك اليوم عيداً يصنعون فيه أنواع الأطعمة، ويظهرون السرور والفرح، يريدون بذلك عناد الروافض ومعاكستهم.

ചുരുക്കത്തിൽ ഈ മാസത്തെ നാം ആദരിക്കുക. കഴിഞ്ഞ ഒരു വർഷത്തെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കുക. നമുക്കു വന്ന നഷ്ടങ്ങളെ വീണ്ടെടുക്കുക.

ഖുതുബ നോട്ട്സ്

HADIA Centre for Social Excellence (CSE)

Panakkad, Pattarkadavu P.O
Malappuram DT, Kerala -676519

csehadia@gmail.com | www.hadia.in

For any clarification: 9496445823

Visit: www.hadia.in

www.islamonweb.net

Follow our updates & like us: <https://www.facebook.com/HADIACSE/>